



# ИНСОН ВА ҚОНУН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИНИНГ ХУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

● 2009 йил 7 апрель ● сешанба ● № 14 (631) ● e-mail: inson\_va\_qonun@mail.ru ● www.minjust.uz

Адлия вазирлигида...

## Юксак инсоний қадриятни улуғлаш

вояга етмаганлар ҳуқуқларининг мезони

Адлия вазирлигида ўтказилган "Бола ҳуқуқлари — давлат ҳимоясида" мавзусидаги давра суҳбатида юртимизда бола ҳуқуқлари муҳофазаси ҳамда уни янада такомиллаштириш, бу борадаги мавжуд муаммоларни ўрганиш, уларнинг ечимини топиш хусусида фикр алмашилди.



# Бола ҳуқуқлари давлат ҳимоясида



**ҚУДРАТЛИ** салтанатлар тарихий зарурат, тақдирломон эҳтиёжнинг самарасидир. Зеро, тарихий зарурат буюк шахс — сиймоларга эҳтиёж сезиши ва тафаккур қудрати, азму шижоати, серқирра маърифати билан ажралиб турадиган ана шундай зотларни кашф этиши мукаррар.

## Миллат ифтихори Жаҳон эътироф этган буюк шахс



**МИЛЛИЙ** давлатчилигимиз ва ўрта аср қонунчилик маданиятини янги тарихий босқичга кўтарган, ўзи ташкил этган марказлашган кучли давлат негизини буюк империяга асос солган соҳибқирон Амир Темур ана шундай ноёб тарихий шахсдир.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги қошидаги Юристар малакасини ошириш марказида бўлиб ўтган "Амир Темур ва Темурийлар салтанати" мавзусидаги давра суҳбатида юртимизнинг таниқли тарихчи ва ҳуқуқшунос олимлари иштирок этдилар. Юридик фанлари доктори, профессор А.Саидов жаҳон ҳамжамияти томонидан буюк шахс дея эътироф этилган Амир Темурнинг дунё цивилизациясига қўшган ҳиссаси ҳақида гапирар экан, бугунги Ўзбекистон давлатчилигининг тарихий пойдевори, илдизлари айнан Амир Темур бобомиз салтанатига бориб тақалиши ҳар

Ўз муҳбиримиз



## Теран томирлар

# Маънавият ўзаги

ёхуд фарзандлар келажаги учун ғамхўрликнинг амалий ифодаси

**АЗАЛДАН** муқаддас даргоҳ саналган оилага ва келажак авлодга эътибор бериш халқимизнинг миллий қадриятларидан бири бўлиб келган. Аждодларимиз қадимдан мустақкам оила қуриш, насл соғломлиги, болаларни адолатли шароитларда камил инсон қилиб тарбиялаш орзуси билан яшаб, доимо шунга интилган. Президентимиз таъбири билан айтганда: "Бу ёруғ дунёда ҳаёт бор экан, оила бор. Оила бор экан, фарзанд деб аталмиш бабахо неъмат бор. Фарзанд бор экан, одамзот хамиша эзгу орзу ва интилишлар билан яшайди".

**ОТА-БОБОЛАРИМИЗНИНГ** ақл-заковати, тафаккури акс этган қадимий "Авесто" китобида ҳам бола тарбиясига алоҳида ургу берилиб, "Менга баркамол, ватансевар, аҳил, эзгу андишали, зулматдан, тангликдан қутқарувчи фарзандлар бағишла. Токи улар манзил, шаҳар, ўлка ва унинг номи ҳамда овозасини кўтарсинлар", деган ёрқин жумлалар келтирилган. "Авесто"да оила қуриш, фарзанд қуриш ва бола тарбияси оддий ҳол сифатида эмас, балки ҳар бир инсон учун эзгу ишлар қаторида вазифа сифатида қаралган.

Бола соғлом, жисмонан кучли, меҳрли бўлиб улғайиши исботланган. Шу боис ҳам бу боланинг нафақат моддий ҳуқуқи, балки унинг маънавий ҳуқуқи ҳамдир. Боланинг асосий ҳуқуқларидан яна бири яшаш ҳуқуқидир. Фарзанд дунёдаги барча неъматларнинг энг улуғи бўлиб, унинг ҳаёти дахлсиздир. Қуръони каримда "Биз одам болаларини азизу муқаррам қилдик, уларга ҳалол ва пок нарсалардан ризку рўз бердик ва уларни ўзимиз яратган жуда кўп жонзотлардан афзал ва устун қилиб қўйдик" деган оят келтирилган. Инсоният ҳаётининг давомийлиги бўлган болалар доим химояга ва ғамхўрликка муҳтож ва бунга инсоният бурчи саналади. Мамлакатимиз мустақиллигининг илк йиллариданоқ келажак авлодни тарбиялаш, уларга ҳар томонлама ғамхўрлик кўрсатиш давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланган. Ва бу болаларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини таъминлаш, ҳаёти ва соғлигини муҳофаза қилиш, ҳеч бир жиҳатдан камситилишига йўл қўймаслик, шаъни ва қадр-қимматини химоя қилиш, уларда ватанпарварлик, фуқаролик, бағрикенглик ва тинчликсеварлик туйғуларини тарбиялаш, ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни шакллантириш ва бошқа кўплаб вазифаларни ўз ичига олади.

"ИНСОН ВА ҚОНУН" газетасининг 2009 йил 17 февраль сонидо чоп этилган "Тақдир тўқмоқлари" сарлавҳали мақола вилоят прокуратураси томонидан ўрганиб чиқилди.

**АНИҚЛАНИШИЧА**, Янгийўл шаҳар, Бегуний берк кўчаси, 11-ўйда яшовчи фуқаро Н.Алимжанова марҳума кизи Ш.Аҳмаджонованинг фарзандларини васийликка беришни сўраб, шаҳар прокурори номига ариза билан мурожаат қилган. Мазкур аризада келтирилган ваҳлар жойига чиқиб ўрганилганда, Н.Алимжанованинг 4 нафар вояга етмаган невараларини

васийликка олиш учун шароити йўқлиги маълум бўлган. Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 150-моддасига асосан "Ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни оилага ёки муассасаларга тарбиялаш учун жойлаштириш масаласи хал бўлгунга қадар васий-

**ЖОРИЙ ЙИЛНИНГ** 23 мартдан 3 апрелигача Адлия вазирлиги қошидаги Юристар малакасини ошириш марказида маҳаллий журналистар ҳамда ҳудудий адлия бошқармаларининг ахборот хизмат масъуллари учун махсус ўқув курслари ташкил этилди.

## Махсус ўқув курслари Сифат ва мазмундорлик ҳуқуқий манба асоси



**ЎШБУ** ўқув курсларида ҳудудий адлия бошқармалари ёрдами билан салкам 60 нафарга яқин маҳаллий давлат ва нодавлат ОАВда фаолият кўрсатётган журналистар жалб қилинди. 10 кун давом этган мазкур ўқув курсида кучли экспертлар томонидан миллий қонунчилигимиздаги ўзгаришлар, суд-ҳуқуқ тизимидаги ислохотларнинг мазмун-моҳияти юзасидан маърузалар тингланди. Тадбирнинг яна бир эътиборли томони шундаки, тингловчилар Олий Махлис Қонунчилик палатасининг Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмитасида бўлиб, икки палатали парламентнинг аҳамияти ва бу борада ОАВда қилинаётган чиқишлар таҳлили билан танишдилар. Шунингдек, тингловчилар Бош прокуратура ҳамда Адлия вазирлиги Матбуот хизматлари фаолияти билан танишиб, таҳриба алмашилди. ЎЗМТРКнинг "Ахборот" информацион дастурида материалларни тайёрлаш жараёни, шунингдек, "Хуррият" мустақил газетаси таҳририятида босма материалларни тайёрлаш механизмлари тингловчиларда катта таассурот қолдирди.

Амалий машғулотлар давомида тингловчилар Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд департаменти ҳамда Суд-экспертиза марказлари ва "Адолат" нашриётида интерфаол усуллар асосида ўз таҳрибаларини янада мустақамлаштиди. Тингловчилар фикрига қўра, назарий билимларни олиш жараёнида Ўзбекистон Республикаси Конституциясида сўз эркинлиги ва инсон ҳуқуқларининг кафолатланганлиги юзасидан профессор Х.Бобоевнинг, журналистика соҳасидаги халқаро стандартлар юзасидан, юридик фанлари доктори Л.Саидованинг, Ўзбекистонда демократик ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини барпо этишнинг асослари юзасидан, профессор А.Жалоловнинг ва яна бир қатор профессор-ўқитувчиларнинг ноънаввий тарзда олиб борган дарс соатлари уларнинг кейинги фаолиятларида ўзининг ижобий самарасини беради. Ўқув курслари якунида тингловчилар синодан ўтказилиб, уларга марказнинг сертификатлари ҳамда ҳуқуқий адабиётлар топширилди.

**Даврон ҚАЛАНДАРОВ**, Адлия вазирлиги Ахборот хизмати ходими, Бахтиёр АКРАМОВ олган сурат

## Эзгулик эшиги

# «Тақдир тўқмоқлари»

газетада чоп этилган мақола борасида

лик (ҳомийлик) мажбуриятларини бажариш вақтинча васийлик ва ҳомийлик органлари зиммасига юклатилиши" сабабли, тегишли ҳужжатлар 2008 йил 4 август кунини Янгийўл шаҳар Халқ таълими бўлими мудирига (шаҳар Васийлик ва ҳомийлик кенгаши раиси) васийлик

мажбуриятларини ўз зиммасига олиши учун юборилган. Шунингдек, вояга етмаганларнинг бошқа яқинлари йўқлиги ҳамда улар фақат бувилари билан яшаш истagini билдирганликлари инobatта олиниб, Н.Алимжанованинг уй шароитини яхшилаш мақсадида шаҳар ҳокимлиги билан биргаликда ҳомийлар тайинланиб, ҳаҳар йўли билан уйни битказиб бериш чоралари кўрилмоқда.

**Б.ХОДЖАЕВ**, Тошкент вилояти прокуратурининг биринчи ўринбосари, адлия катта маслаҳатчиси





